

tømt, saaledes at de nu ere nødte til at maatte skaffe sig et nyt Areal, hvor der findes Mergel, og det vil for Interessentskabet være en betydelig Udgift at købe dette Areal, der, uagtet det ligger i en Hedeegn, alligevel er temmelig dyrt, fordi det indeholder Mergel og derfor anses som værdifuldt. Dernæst ville de ogsaa faa betydelige Udgifter med Banespor osv., saa Selskabet er i Øjeblikket i en Nødstilstand. Dertil kommer, at de Interessenter, der nu ere i Selskabet, ikke ere saa mange, som da Selskabet blev stiftet for ca. 25 Aar siden; mange af dem ere faldne bort, og i Virkeligheden ere de Interessenter, som Selskabet har, mest Smaakaarsfolk, mange af dem kunne betegnes som fattige eller ubemidlede Folk, saa hvis Staten vilde gøre sine Fordringer gældende lige overfor dem, vilde det maaske komme til at gaa ud over nogle enkelte, som eje noget, saaledes at det blev dem, der kom til at dække den Gæld, som Selskabet har. Naar derfor Selskabet havde bedt om at faa deres Restance eftergivet, skulde jeg ikke have haft det mindste derimod, vi kunde lige saa godt have strøget hele dette Mellemværende, men jeg har heller ikke noget imod at imødekomme dem paa det andet Punkt, som de have søgt om, Afdragsfrihed i 5 Aar. Saa kunde de komme lidt til Kræfter, medens de anskaffede det ny Mergelleje og foretog Forbedringer med deres Banemateriel. Ministeren har imidlertid ikke villet gaa ind derpaa, men har kun villet indrømme dem Afdragsfrihed i et Aar. Det er naturligvis altid en lille Henstand for disse Folk, vi kunne jo saa se Tiden an til næste Aar og se, hvorledes man vil stille sig lige overfor dem. Det forekommer mig, at et Selskab som dette, der arbejder for et saa godt og gavnligt Formaal, som det at bringe Mergelen omkring paa de jydskes Heder paa de Strækninger, der ere lagte ind under Kultur, udfolder en Bestræbelse, der fortjener Understøttelse og Opmuntning fra Statens Side. Jeg synes, at saadan en Mand, der bryder et Stykke Hedejord op og bringer det under Kultur, i Virkeligheden udvider Danmarks Grænse, og at han fortjener at støttes fra Samfundets Side. Jeg skulde derfor ikke have noget imod f. Eks. at gaa saa vidt, at man fra Statens Side gav enhver, der opdyrker et Stykke Hedejord, der hidtil har ligget hen til saa godt som ingen Nytte, Mergel til dette Areal. Det er jo ikke saa ringe Udgifter, der ere forbundne

med at mergle et Hedeareal. Det er for mig oplyst, at Mergling af en Tønde Land i Almindelighed kan sættes til en Udgift af 40 Kr., og for disse fattige Mennesker, der bryde den jydskes Hede op, er 40 Kr. ikke noget ringe Beløb; tværtimod, det kan være meget vanskeligt for dem at skaffe dette Beløb. Jeg synes derfor, man meget godt fra Statens Side kunde gaa til at sige: Til enhver, som bryder et Stykke Hede op og bringer det under Kultur, og som ønsker at faa dette Areal merglet, giver Staten den fornødne Mergel og afholder de dermed forbundne Udgifter. Det drejer sig jo ikke blot om Damsholt-Hodsager Mergelbane, men ogsaa om forskellige andre Mergelbaner, og jeg vil haabe, denne Sag maa komme frem til fornyet Overvejelse i kommende Rigsdags-samlinger. Jeg synes virkelig, vi her trænge til at komme ind paa helt andre Regler end dem, vi have i Øjeblikket, og jeg synes ogsaa, vi fra Statens Side godt kunde yde en mere virksom Støtte overfor disse Nybyggere, end vi hidtil have gjort.

Jeg skal dernæst omtale Ændringsforslag Nr. 10. Det drejer sig om Pension til Kammerherreinde v. Buchwaldt, og der er til hende foreslaaet en Enkepension paa 939 Kr. 61 Ø. Der henvises til en Lov, som blev given i 1892 om Pensionering og Understøttelse til Hertuginde Vilhelmine Maries Hofbetjente. Naar man ser denne Lov efter, faar man et godt Billede af, hvad et saadant Hof egentlig er. Naar man efterser de lange Rækker, til hvem der gives Pensioner og Understøttelser, faar man en klar Forestilling om, hvad det koster at holde Hoffer i et Land, og det er jo dog kun et Hertughof, der her er Tale om. Jeg skal saaledes nævne, at ifølge denne Lov gives der først Pension til 9 forskellige Personer, saa findes der livsvarige Understøttelser, der egentlig ere det samme, til ikke mindre end 15 forskellige Personer, og saa kommer endelig Understøttelser en Gang for alle til ikke mindre end 8 forskellige Personer og saa endvidere til 6 andre Personer, som ogsaa faa Understøttelse ifølge denne Lov. Det vil altsaa sige, at i alt 38 Personer have været knyttede til denne Hertuginde Vilhelmine Maries Hof, og Forsørgelsen af hele denne lange Række er nu kastet over paa Statskassen. Det er, synes jeg, noget af det urimeligste, man kan tænke sig, at Staten virkelig skal overtage Forsørgelsen af saadan en Række Personer. Det er jo Folk, som ikke have gjort det allermindste